

Oslo kommune
Bydel Søndre Nordstrand
Bydelsadministrasjonen

SAKSFRAMLEGG

Sakstittel:

Prosjekt Innføring av hverdagsrehabilitering i Bydel Søndre Nordstrand

---

Saken behandles i:
Bydelsutvalget

Møtedato:
17.10.2013

Utvalgssaksnr.:

Saksbeh: Guro E. Lilleås

Arkivkode: 225.0

Saksmappe: 2013/109

Utredning

1 Problemstilling

Bydelsdirektøren ønsker å orientere bydelsutvalget om prosjekt Innføring av hverdagsrehabilitering i Bydel Søndre Nordstrand. Planen er å implementere hverdagsrehabiliteringskonseptet f.o.m. 01.11.2013, med en prosjektperiode til og med 2015. Parallelt med at prosjektperioden går mot slutten skal det utarbeides en rapport som beskriver og drøfter resultatene av prosjekt. Rapporten skal komme med anbefaling til hvorvidt hverdagsrehabilitering skal innføres som en fast del av bydelens helse- og omsorgstjenestetilbud.

2 Bakgrunn

Samhandlingsreformen, ny helse- og omsorgslov og nasjonal helseplan, angir endringer i helse- og velferdstjenesten hvor det legges til grunn at kommunene må bygge opp større bredde i helse- og omsorgstjenesten, og etablere nye løsninger for å styrke det kommunale tilbudet. Gjennom bedre tverrfaglig samhandling for å nå brukers mål, mer bruk av individuell plan, og bedre pasientforløp med fokus på å fremme et integrert, helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud vil vi kunne oppnå:

- bedre kvalitet på tjenestene
- mer fornøyde brukere
- vesentlig bedre utnyttelse av de samlede ressursene som settes inn i bydelens helse- og omsorgstjeneste.

Prosjekt Innføring av hverdagsrehabilitering i Bydel Søndre Nordstrand er et initiativ fra bydelens partssammensatte arbeidsgruppe for implementering av Samhandlingsreformen, som så behov for et fokusskifte og en holdningsendring som må foregå hos politikere, ledere, helsepersonell, brukere og pårørende.

Prosjektleder begynte i stillingen den 01.12.2012, og det ble nedsatt en prosjektgruppe og en partssammensatt styringsgruppe med mandat å utarbeide en modell for hverdagsrehabilitering i

Bydel Søndre Nordstrand gjeldende for prosjektperioden. Begge gruppene hadde sine første møter i januar 2013.

Bydel Søndre Nordstrand har søkt om, og fått innvilget, status som pilotbydel for hverdagsrehabilitering i Oslo kommune.

Prosjektgruppen har arbeidet ut fra milepæler. Den partsammensatte styringsgruppen har tatt stilling til milepælene underveis. Milepælene er oppsummert i en "Modell for hverdagsrehabilitering". Modellen vedlegges dette dokumentet.

2.1 Faktaopplysninger

Hverdagsrehabilitering er rehabilitering mens brukeren bor i eget hjem. Målstyrt, tidsavgrenset og tverrfaglig rehabilitering skal sikre at brukeren oppnår økt funksjon og deltakelse, bor hjemme med verdighet og mestrer de hverdagslige oppgavene selv. Hverdagsrehabilitering kan også forebygge fall i funksjon, der tidlig intervensjon er et suksesskriterium.

I hverdagsrehabilitering er innsatsen tverrfaglig, forgår hele dagen, og rehabiliteringen gjennomføres hovedsakelig av skolerte hjemmetrenere. Det innebærer at hverdagsrehabilitering er langt mer omfattende enn den rehabilitering bydelen har pr i dag, som primært er knyttet til ergo- og fysioterapitjenesten.

Hverdagsrehabilitering skiller seg fra ordinære pleie- og omsorgstjenester, ved at pleie, praktisk hjelp og bistand ikke gis før brukerne har fått en vurdering av rehabiliteringspotensialet.

I hverdagsrehabilitering er det ett team som møter brukeren, og som arbeider med en felles målsetting og en felles metodikk.

Hverdagsrehabilitering er basert på systematisk kartlegging av brukerens funksjon, motivasjon og ønsker for egen hverdag, en plan med målsettinger og tidsangivelser samt systematiske vurderinger av progresjon og endringer i planen. Brukeren er en selvsagt deltaker i alt planarbeid og alle vurderinger.

Hverdagsrehabilitering er basert på en intensiv innsats i oppstarten, og gradvis avvikling av opptrening etter som aktivitetsfunksjonen bedres. For å sikre kontinuitet etableres det et team rundt hver enkelt bruker. Teamet ledes og veiledes av ergoterapeut, fysioterapeut eller sykepleier. Personellgrupper uten utdanning i rehabilitering, må læres opp i grunnleggende teorier og metodikk, og endrer roller fra hjelpere til trenere.

Hverdagsrehabilitering innebærer et fokusskifte og holdningsendringer:

- Fra sykehjem til bolig og nærmiljø
- Fra pleie og omsorg til rehabilitering
- Fra passivisering til aktivisering
- Fra pasient til partner
- Fra hjemmehjelp til hjemmetrening
- Fra rehabiliteringsinstitusjon til hjemmerehabilitering
- Fra diagnose og hjelpebehov til mestring og ressurser
- Fra særfaglig til tverrfaglig

2.2 Vedlegg

Prosjektdokumentet "Modell for hverdagsrehabilitering"

3 Vurderinger

Det er ønskelig å styrke arbeidet med å fremme selvhjelpenhet og redusere behovet for pleie- og omsorgstjenester gjennom tidsavgrensede rehabiliteringstiltak.

Å endre holdninger og arbeidsmåter med den hensikt å arbeide mer forebyggende og rehabiliterende er både tids- og ressurskrevende i en overgangsperiode, men erfaringer tilsier at vi kan forvente en lønnsomhet på sikt. Hverdagsrehabilitering har i Sverige og Danmark vist at det er mulig å yte tjenester som gir brukerne høyere livskvalitet og økt mestring (Socialstyrelsen 2010, Dansk Sundhedstinstitut 2011). Dette medfører redusert behov for tjenester, som igjen gir kommunene færre utgifter til pleie- og omsorgstjenester. De ansatte rapporterer om økt arbeidstilfredshet.

Det opprettes 4,514 nye årsverk til dette formålet. Med den bemanningen forventes det en reduksjon i antall kjøpte timer fra Enhet hjemmetjenester.

Bydelen har fått tildelt OU-midler til opplæring, kr 356 000. Bydelen har også, som pilotbydel i Oslo, fått tilsagn om kr 638 600 fra Helseetaten til bruk i år, og mulighet for å søke også neste år.

Hverdagsrehabilitering har bred støtte i Norge i dag, og bydelens elderråd, brukerråd og helse- og sosialkomite har i møter tidligere i år gitt sin tilslutning til den planlagte satsningen i Bydel Søndre Nordstrand.

Innføring av hverdagsrehabilitering i Bydel Søndre Nordstrand er en omfattende endring i tankesett og kan sees på som et paradigmeskifte. Det er derfor organisert som et prosjekt: Innføring av hverdagsrehabilitering i Bydel Søndre Nordstrand. Forprosjektfasen går nå mot slutten og planen er å implementere hverdagsrehabiliteringskonseptet f.o.m. 01.11.2013, med en prosjektperiode til og med 2015.

4 Oppsummering/konklusjon

Bydel Søndre Nordstrand har igangsatt prosjekt Hverdagsrehabilitering i Bydel Søndre Nordstrand. Forprosjektfasen går nå mot slutten og planen er å implementere hverdagsrehabiliteringskonseptet f.o.m. 01.11.2013, med en prosjektperiode til og med 2015.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar planene om å implementere hverdagsrehabiliteringskonseptet i Bydel Søndre Nordstrand, som beskrevet i denne saken og i Modell for hverdagsrehabilitering, til orientering.

Bydel Søndre Nordstrand, 16.09.2013

Hans Reidar Ness
bydelsdirektør

Guro E. Lilleås
enhetsleder

